

Павлова О.Г.

викладач кафедри педагогіки та психології

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Професійний розвиток майбутнього вчителя початкових класів має важливий аспект – формування мотивації до професійно-педагогічної діяльності, яка слугує внутрішньою рушійною силою професійного самовизначення студента, його саморозвитку та самореалізації в професійно-педагогічній сфері.

Однією з умов формування професійної мотивації майбутнього педагога є психолого-педагогічний супровід. Нині поняття психологічного супроводу доволі часто використовується в професійній діяльності багатьох фахівців. У той же час в сучасній вищій школі поки не склалося цілісних, концептуальних уявлень про систему психолого-педагогічного супроводу професійної підготовки фахівця, різні аспекти якого: супровід професійної адаптації студента, формування професійної самостійності і стійкості, профілактика професійних деформацій, розглядалися в дисертаційних дослідженнях останніх років; окремі частини системи супроводу створені або розробляються в ряді навчальних закладів. Однак проблема психолого-педагогічного супроводу як умови професійної мотивації майбутніх вчителів, зокрема вчителів початкової школи, в даний час, не зважаючи на її важливість та актуальність, не знайшла достатньої розробки та зумовила вибір теми нашого дослідження.

Проблема психолого-педагогічного супроводу досліджувалася такими авторами, як Я.Л. Горшеніна, Е.Ф. Зеєр, Г.С. Остапенко, Е.А. Клімовим, В.Я. Романовим, Н.Л. Полторацькою, і ін.

У психолого-педагогічній літературі поняття «супроводу» розглядається як підтримка, діяльність, сприяння, співпереживання, співпраця, створення умов, метод. Поняття «підтримка» і «супровід» стали широко використовуватися в теорії і практиці освіти, як взаємопов'язані поняття.

На думку Г.В. Безюлевой, психолого-педагогічний супровід у професійній освіті направлено на створення сприятливих психологічних та педагогічних умов для успішного розвитку молоді, забезпечення особистісного розвитку, соціального і професійного самовизначення, становлення і самореалізації, збереження психологічного здоров'я учасників педагогічного процесу, що представляють стан суб'єктивного благополуччя особистості, що забезпечують оптимальні можливості ефективної взаємодії з навколишнім світом, людьми і дозволяють вільно реалізовувати внутрішні ресурси [1, с. 102].

А.Н. Горбатюк визначає психолого-педагогічний супровід як систему професійної діяльності викладача, який спрямовується на створення психолого-педагогічних умов для успішного навчання, виховання і професійно-особистісного розвитку студента в ситуації вузівського взаємодії [2, с. 215]. На її думку, головна мета психолого-педагогічного супроводу студента пов'язана з перспективним напрямком його діяльності, орієнтованої на максимальне сприяння особистісному та професійному розвитку. Цікавість викликають компоненти психолого-педагогічного супроводу, які виділяються автором: систематичне відстеження соціально-психологічних характеристик студента і динаміки їх розвитку в процесі навчання; надання студентам можливості самостійних особистісних виборів для успішного навчання і професійного розвитку; створення спеціальних психолого-педагогічних і соціальних умов для надання допомоги студентам, які відчувають проблеми в навчанні [2, с. 216]. При визначенні специфіки організації психолого-

педагогічного супроводу з метою формування мотивації до професійної діяльності в педагогічному навчальному закладі, було встановлено, що даний напрямок роботи має скоординувати діяльність усіх суб'єктів освітнього процесу, спрямовувати на створення умов для успішного професійного самовизначення, формувати професійну свідомість та впливати на свідоме працевлаштування випускників за фахом. Слід виділити основні напрямки психолого-педагогічного супроводу: адаптаційний, профорієнтаційний, діагностичний, розвиваючий, консультаційний [2, с. 61].

З метою забезпечення послідовності і безперервності професійного становлення студента застосовувалася поетапність організації психолого-педагогічного супроводу з урахуванням особливостей освітнього середовища. На першому етапі психолого-педагогічного супроводу здійснюється робота зі студентами першого курсу. На другому етапі метою організації психолого-педагогічного супроводу є формування професійної свідомості і професійної позиції студентів. На третьому етапі паралельно з вивченням дисциплін предметної підготовки студенти здійснюють освоєння і закріплення нових способів дій на практиці.

Організація психолого-педагогічного супроводу студентів педагогічних навчальних закладів спрямована на створення внутрішніх умов для розвитку вміння майбутніх фахівців проектувати образ свого професійного майбутнього, усвідомлювати свої професійні, навчальні та особистісні можливості, необхідні для практичної реалізації вибору і визначення шляхів професійного зростання, на підвищення мотивації досягнення успіху та формування стійкої мотивації до професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Безюлева Г.В. Комплексное психолого-педагогическое сопровождение профессионального самоопределения студентов колледжей и вузов / Г.В. Безюлева // Известия Академии педагогических и социальных наук. – Часть II. – М.: Изд-во Московского психолого- социального института. – 2008. – С. 102-109.

2. Горбатюк А.Н. Процесс адаптации первокурсников и профессионально-личностное развитие студентов в условиях психолого-педагогического сопровождения в вузе / А.Н. Горбатюк // Известия Академии педагогических и социальных наук. – Часть II. – М.: Изд-во Московского психолого-социального института. – 2008. – С. 213-217.